

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 66. ANUL XIII.

Telegraful este de doua ori pe septe-
man .. joi'a si Duminica. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la expeditur'a
oici pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'a prin scrisori francate, adresate
catra expeditura. Pretiulu prenumerati-
unei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 22 Aug. (3 Sept.) 1865.

„Herm. Ztg.“ etc. are unu telegramu dto Vienn'a 31
Augustu c. n. de cuprinsulu urmatoriu, care constatéza ade-
verulu telegrafului din nr. nostru precedinte. Eata telegramulu.

„Wanderer“ aduce urmatórele: Prin resolutiunea impe-
ratésca dto 28 Augustu diet'a transsilvana se va
desfiintia si se va conchiamá alta dieta pe bas'a mo-
dului de alegere din 3 Iuuiu 1848. —

Dupa altu telegramu alu acelei foi, „Debatte“ are scire,
ca diet'a se va conchiamá la Clusiu, si ca cau-
s'a unionei se va numerá intre celed'antáiu afaceri ale dietei
ungare.

Adunarea generala a Asociatiunei.

Siedinti'a I, tinuta in 16/28 Augustu a. c.
Abrudu in 16/28 Augustu 1865.

Dupa-ce amesuratu programei publicate din partea Comi-
tetului Assoc., in 15/27 Augustu in ambe bisericile r máne
din Abrudu, s'a serbatu invocarea Spiritului santu, in 16/28
Augustu a. c. sub presiedinti'a Reverend. D. V. Presiedinte
alu Assoc. Tim. Cipariu s'a deschisu antáiu siedintia a
adunárei gen. in presentia unui publicu frumosu si numerosu,
cu unu cuventu plinu de zelu, in carele D. V. presiedinte ac-
centuá necessitatea de a conlucrá cu poteri unite spre inain-
tarea scopului celui atátu de maretiu si sublimu alu acestui a-
siediamentu literariu si de cultura, salutandu totdeodata pre
membrii si publiculu adunatu, dintre cari unii si din departare
nu-si pregetara ostenéla spre a luá parte la acésta adunare,
care a a V. adunare gen. dela urdira Asociatiunei.

Domnulu Dr. Hodosiu respunde in cuvinte calduróse
la cuventulu Dlui V. Presiedinte salutandu in numele braviloru
abrudeni pre óspetii, membrii Assoc., aretandu totdeodata sco-
pulu celu salutariu si binefacatoriu alu Asociatiuniloru.

Dupa aceea D. Harsianu face propunerea, ca aru fi
bine sa se citésca statutele Assoc., fiindca suntu multi Domni,
cari voru a se face membri noi; si aru dori sa fia cunoscuti cu
statutele Assoc. Acésta propunere insa la refrangerea D. Dr.
Brendusianu si altoru Domni, nu s'a priimitu din partea
adunárei, aducendu de motivu fapt'a, ca fia-care membru or-
dinariu, candu capeta diplom'a de membru, priimesce deodata
si câte unu esemplariu din statute.

Apoi se constituí adunarea, alegendu-si doi notari ad hoc
in persónele Dloru Mateiu Nicol'a, si Iustinu Poppiu.

Se citésce o hartia a Esc. Sele D. presiedinte alu Asso-
ciatiunei, in care cu parere de reu descopere, ca D. V. pre-
siedintele alu Assoc. l'au incunosciintiatu, cumca din caus'a
unui morbu nu póte luá parte la siedinti'a acestei adunári.
Sa ia spre sciintia; bucuri'a insa a adunárei generale e cu atátu
mai mare si mai surprindiatória, cu cátu ca D. V. presiedin-
te, de-si slabitu de morbu, totusi veni la siedintia si duse
presidiulu intr'ens'a.

Secretariulu II I. V. Rusu, citește raportulu Comitetu-
lui Assoc. despre activitatea aceluia, pe restempulu de unu anu
de dile. Acestu raportu, ce infatésieza imaginea cea mai via
a lucráriloru Comitetului in decursulu anului Assoc. 186 4/5,
se priimi cu placere, si la propunerea Dlui Dr. Brendu-
sianu, adunarea gen. si-esprimá multumit'a sea Esc. Sele
Dlui presiedinte, Dlui V. presiedinte, Comitetului si Secretari-
loru Asociatiunei.

In legatura cu acestu raportu, se citi si numele noiloru
mambri ordinari ai Assoc., cari se priimira toti intre aclama-
tiuni de: „Sa traiésca!“

Totu Secretariulu II. in absentia Dlui Archivariu si bi-
bliotecariu alu Assoc. citi raportulu despre starea bibliotecei
Assoc., cum si actulu de dimissiune a Dlui Archivaru, carele
neaflandu-se cu locuinti'a in Sabiu, si fiindu si altfelu ocu-
patu cu alte afaceri, aflá cu cale a-si dá dimissiunea, espi-

mentu-si multumit'a sea adunárei generale pentru onórea si
increderea dovedita.

D. Cassieru Const. Stezaru raportéza despre starea
si bilantiulu cassei Assoc., impreuna si citește numele ace-
loru Domni si Comune, care au facutu oferte in bani, in favó-
rea fondului Asociatiunei. Adunarea se aflá indemnata a
esprimá multamita Dlui Cassieru pentru zelulu si activita-
tea sea.

Apoi suspendandu-se adunarea pe câte-va minute, s'a
purcesu la alegerea Comisiuniloru pentru cercetarea socote-
leloru Assoc., pentru defigerea bugetului pre anulu viitoriu
alu Assoc. 186 5/6, cum si pentru conscrierea membriloru,
cari voru cu asta ocaziune a-si plati taxele de membri ordi-
nari ai Asociatiunei.

Urmá apoi citirea urmatóreloru disertatiuni: D. V. pre-
siedinte Tim. Cipariu tinu o disertatiune erudita despre
tabulele cerate, aflate la Rosia—Abrudului, carea
fu petrecuta de aplause, si se priimi cu salamatiuni entu-
siastice de: „Sa traiésca!“

D. Secretaru primariu Georgiu Baritiu disertá
despre „sciintiele tehnice“. Acésta disertatiune fórte mo-
mentósa fu iarasi insotita de aplausele adunárei si priimita cu
aclamatuni de: „Sa traiésca!“

D. Protopopu Ioanne Antonelli discura despre
„poporulu románu in constitutiune“, cá continuare la dis-
ertatiunea sea din 1863 tinuta in adunarea gen. dela Blasiu,
care se priimi cu: „Sa traiésca!“

In urma, D. Dr. Ios. Hodosiu disertá despre „istoria
dreptului romanu“. Acésta disertatiune importanta, inca se
ascultá cu mare placere din partea adunárei, si se priimi cu ap-
plause de: „Sa traiésca!“

Cu acestea se incheia antáiu siedintia a adunárei gene-
rale; a dou'a siedintia se va tiné máne la 9 óre inainte de
amédi.

Totu astadi la 3 óre dupa amédi, bunii románi din A-
brudu, dederu unu banchetu elegantu in onórea membriloru
Assoc. Cu asta ocaziune se radicara toaste cordiale, antáiu
pentru Maiestatea Seacr. Apostolica preabu-
nulu si preagratiosulu nostru Imperatoriu Francisu Io-
sifu I, carele se indura preagratiosu a aprobá acésta Asso-
ciatiune de cultura romána, cum si pentru intrég'a au-
gusta casa domnitória, apoi pentru Esc. Sea D. Pre-
siedinte alu Assoc. Andreiu Baronu de Siagun'a,
pentru D. V. presiedinte alu Assoc. Tim. Cipariu, pen-
tru bravii si ospitalii románi abrudeni, cari priimira cu atáta
caldura si bunavointia pre membrii Asociatiunei, si in urma
pentru membrii acestei Asociatiuni.

Nu potu in fine, sa nu Ve comunicu cea mai caldurósa
multumita, de carea suntu petrnsi toti óspetii pentru cordi-
al'a priimire si ospitalitate, de carea avura onóre a se bucu-
rá in acestu orasielu plinu de atátea reminiscentie pentru stra-
mosiésca si antic'a gloria romana.

Multumita deosebita se cuvine si DD. Vasiliu Popu
de Harsianu si C. Cumanu, cari cá insarcinati cu con-
ducerea pregatiriloru necesarie pentru priimire, facura dispu-
setiunile cele mai eficace si mai preventórie in acésta privintia.

Schimbara ministriloru si a sistemului in Austri'a.

(Din Hist. polit. Blätter, III Heft, 1 Aug.)

(Continuare din nr. 64.)

Cum se scie, autorulu intelectualu alu acestei idee n'a
fostu Schmerling, ci Consiliarulu Perthaler, reposatu in Martiu
1862. Si nu Schmerling treceá de adeveratulu capu spiritualu
alu partitului germanu-centralisticu, ci presiedintele Consiliu-
lui de statu Baronulu de Lichtenfels, unu Iosefineanu *) vechiu

*) Cu acestu nume se insemnéza barbati, cari consimtau cu ideile
liberali si germanisatórie ale Imperatului Iosifu II. Trad.)

acest'a de prim'a proba si cu atât'a influinția, încât'u omeni priviau pre Ministrulu Schmerling că pre unu protegiatu alu lui. Cu totu dreptulu dar s'a luat de o ponderoasă simptome, candu Lichtenfels si-depuse oficiulu nemediatu inaintea retragerii Ministrului si dupa o scena necajicioasă in curtea de susu. Este natur'a clotianului (ratanului), că sa parasésca naea, ce se cufunda. Póte-ca Lichtenfels, mai multu si decâtu insusi Schmerling, pâna la fine a stetutu protectorulu constitutiunei de fauru in semnificatiunea eii cea originala. Ce sta, este, ca Schmerling constitutiunea sea pela inceputu defelu n'a fostu intieles'o cá o fapta dujmanoasă contr'a Magiarismului. Ci cu totul totu dincontra elu o priviá aceeași cá o concessiune insemnata, ce nesmintitu va castigá partitulu liberalu alu Ungariei. Intr'acestu sensu, cum ne spune brosiur'a „Drei Jahre Verfassungsstreit von einem Ungar“, dto Noembre 1864, a negociatu densulu mai nainte cu multu zelu cu Conte Szecseny si Baronulu Vay; Schmerling se numerá peatunci intre cei antaiu, cari erau amici si consimtia cu magiarii in privinti'a dreptului si nu erá de felu contrariu loru, cum a festu Lichtenfels si cum acést'a se aratase inca in **S e n a t u l u i m m u l t i t u**.

Acést'a privire de dreptu alu Magiariloru in cursulu timpulu s'au consolidatu astfelu, ca nici partitulu vechiloru conservativi, nice alu liberaliloru conservativi (Szesén-Vay) n'au mai esistá de felu in Ungari'a. Tóte devenindu necredinciose, trecura la liberalismulu lui Deák, pre care nu-lu poti cu nimic'a altu ceva impacá fára numai c u d u a l i s m u l u s i c u u n i u n e a p e r s o n a l a. Ungari'a separata de cealalta Monarchia, cu ministeriulu seu, cu parlamentulu seu, intr'o centralisatiune de statu, la care Domnitoriulu comunu va trebui apoi sa mai adauge si p a r t e s a n n e x a e, adeca, Croati'a, Savoni'a si Ardélulu, — acést'a aru fi conditio sine qua non a invoirei. Déca apoi dincolo de Lait'a celelalte tieri s'aru bagá intr'o constituire paralela, adeca intr'o caldare centralistica parlamentaria, subt suprematia germana, atunci Magiarii in acést'a aru vedé numai o sprijóna si o fortificare a suprematiei loru nationali dincóce de Lait'a.

Dar Domnulu de Schmerling, déca a priimitu si încátu a priimitu aceste idei, a mai avutu la acést'a inca si altu motivu specialu fórtu intetiviu; numai dupa ce se va essaminá mai de aprópe acest'a, se revarsa tóta lumin'a preste incordá-rile presentului. Eu vorbescu despre reporturile Austriei cátra Germani'a, scurtu despre cestiunea germana, carea stá in relatiune mai strinsa si lu actiune mai imprumutata cu cestiunea de constitutiune a Austriei, decâtu si-au fostu intipuitu din nenorocire ómenii.

Nu e indoiéla si se vedesce de sine, ca constitutiunea din 26 Februariu au stetutu in antitesa ne'impreunabila cu tóte programele de Germania-mare si de germanismu-mare ale ministrului de statu insusi. Si óre sa nu fia fostu tocmai cercustarea acést'a, ce i-a recomandat lui cu totu dinadinsulu din capulu locului pretentiunile partitului ungaru liberalu, dupace se cunoșce, ca program'a lui Deák, nu mai e vorba, se invoiesce cu tóte proiectele de reforma a confederatiunei germane cu multu mai bine decâtu Diplom'a de Octobre si constitutiunea de Fauru impreuna luata? Ean cugetati numai: déca tóta Austri'a e centralisata sub parlamentu universalu, cum lu cere 26 Fauru, atunci Austri'a cea germana cum sa mai formeze ea anca si o parte intreginta a parlamentului din Francfurtu? E cu nepotintia. Acést'a aru fi o facere a turnului Vavilonului, unu monstru in dreptulu de statu! Noi amu afirmatu acést'a inca de pe atunci, candu ómenii in Vien'a se opinteau fórtu cu proiectulu delegatiloru si apoi cu actulu de reforma. Acum s'a descoperitu, ca D. de Schmerling sa fia fostu cam totu de parerea ast'a. Ci elu a lasatu in calea loru experimentele Francfurtane manate din alta parte, bine sciindu, ca din tóta treb'a nu va esí nimic'a. Eara încátu pentru frasele sele, elu a capetatu atunci ce ia trebuitu, o amanare adeca a cauzei germane pâna la tempulu, candu va fi ajunsu cu cestiunea constitutiunei Austriace la unu scopu mai favorabilu. Ma ce fatia erá sa aiba acestu scopu? Care alt'a, fára numai aceea ce aru fi semenatu cá ou cu ou cu vointi'a liberaliloru magiari. Atunci si numai atunci Austri'a cu jumetatea sea cea germana aru fi stetutu cátra proiectele din Francfurtu chiaru asiá cá si monarchi'a prussiana centralista sub parlamentulu din Berlinu, nice mai bine si nice mai reu; si ministrulu din Vienn'a aru fi lovitu dóue musce cu o lovitura; elu aru fi indestulatu liberalismulu germanu celu mare la noi, *) si elu totudeodata aru fi multiamitu si pre liberali magiari.

Trebuie sa o marturisimu, ca ide'a aveá unu ce lipiciosu, unu ce atragatoriu in sine. Dar vedi bine, ca acést'a costá pretiulu unitáti imperiului cu tóte concecintiele acestei perderi.

*) Germanii in staturile medie. Trad.

Chiaru acea unitate a imperiului, pentru care constitutiunea de Fauru se laudá si se faliá a fi garanti'a cea mai tare. — acea unitate a imperiului, dicu, cantá a se jertfi pentru cá sa se arunce preste capu fára reserva Austri'a in avanturile politice germane de Trias.

Déca totusi acést'a erá marea schimbare ce cugetá a o face Schmerling: atunci caus'a germana pentru Magiarii liberali erá mobilulu celu mai energicu. Cáci cu cátu Austri'a erá sa se deá mai afundu in incurcaturile reformeloru Germaniei, cu atâtu mai multu i captá eii a lasá pre Magiari dincóce de Lait'a a fi singuri eschisivu stapáni in cas'a loru. Acést'a e o logica de politica sanatósa; si eata caus'a cea adeverata, pentruce liberalii Magiari suntu si au festu pururea de simtiemintele germanismului celu mare. Opusi chiaru diametricu stau in privinti'a acést'a Slavii si anume Boemii séu Cechii; ei in consecintia stau pre partea celoru ce voru o Germania mica. Slavii voru, cá Austri'a sa se retraga intru sine, cá sa impedece bancueroti'a finantieloru sale, si cá sa póta fi drépta de o potrive cátra tóte nationalitátiile sale. Ei se temu de egemoni'a Austriei in Germani'a, cáci ei sciú bine, ca acea egemonia nu va sa dica alt'a, decâtu pe deoparte centralisatiunea burocratica dincolo de Lait'a, de alta parte supremati'a nationala, a Magiariloru dincóce cu daun'a egalei indreptatiri a totoruru celorulalte nationalitáti din imperiu. Ei tindu la unitatea solidaria a imperatiei in form'a federatiunei si i arata Austriei in perspectiva Ostulu, cá câmpu de activitate a misiunei eii politice, Ostulu dicu, pecandu dualistii Magiari, se opintescu a incurcá diumetatea germana a imperatiei din tóte poterile intru incurcaturile nedescurcate ale Germaniei, încátu si pâna acum s'au radicatú voci din partea Magiariloru cá acestea: Unguriila trebuintia trebuie sa ajute a cuceri iarasi imperiulu germanu pentru Austri'a, pentru cá in cas'a s'a ei sa fia cu atâtu mai liberi de tóta influinti'a Germaniloru. *)

Cum se vede, liberalii magiari suntu nisce antipodi fórtu corecti ai Dlui de Bismarck, asiá de corecti precum numai si potu postí ómenii la noi in staturile germane medie. Dualismulu parlamentariu, ce lu representéza ei, oferira Ministrului cadiutu punte de impreunare fórtu atragátoria. Federalistii din parte-le este adeveratu ca nu voru sa stramute centrulu de greutate alu Austriei in Bud'a, ci ei aru dori a-lu consolidá cátu se póte de tare de aci inainte in Vienn'a; insa ei aru lasá influintiei prussiane in Germani'a mai mare spatiu de jocu, marginindu prn Austri'a mai multu la sine si ocupandu-o in cas'a eii. La acést'a s'a ganditu organulu loru, candu a disu fórtu nimeritu: „Ca retragerea lui Schmerling este caderea unui ministeriu germanu — m a r e si inceputulu unui Ministeriu austriacu.“

Ne-amu ocupatu multu cu cercetarea asupr'a intentiuniloru celoru din urma ale Dlui de Schmerling. Acést'a amu facut'o, cáci altu mediu mai bunu nu e decâtu acést'a reprivire, pentru cá sa potemu vedé cu ochi chiari in venitoriulu noiloru ministri. Ei voru ave din capulu locului a se luptá cu cele mai mari greutáti in privinti'a cestiunei de constitutiune, de-si acést'a, pe lângá starea cea jélnica a finantieloru, au ajunsu a fi mai numai o afacere de a dóu'a mâna. Nice Austri'a preste totu nici vre-un'a din pártile eii in venitoriu nu mai póte fi fára constitutiune, — acést'a este fructulu netrecatoriu alu celoru patru ani din urma. Ma nu e numai o singura alegere intre absolutismu si o constitutiune liberala, cum crede mortísiu partitulu germanu liberalu, si istori'a ministeriului Schmerling numai atât'a a demustratu cu certitudine deplina, cá cu ideele de constitutiune de pâna acum nu mai va sa mérga de locu. Si apoi ce va fi atunci?

Schimbarea ministriloru prim'a vist'a ómenii o dechiara-ra cá o urmare a caletoriei ultime a Imperatului la Pest'a si cá o victoria a Magiariloru. Déca acést'a aru fi asiá, atunci ministeriulu celu nou aru trebui sa esecuteze voi'a ultima a vechiului ministeriu si sa realizeze cugetele rezervate ale Dlui Schmerling insusi, adeca dualismulu parlamentariu. Celu pulinu acést'a aru fi atunci jumetate din victoria a partitului germanu liberalu, séu, cum se esprima fói'a boemica, a partitului germanu celu mare. Dar ministrulu unguurescu, Georgiu de Majláth, pâna acum nu se numerá intre liberalii magiari, nici nu se socoteá intre vechii conservativi aliati cu partitulu lui Deák; elu ocupá o pusetiune de totu aparte si prin renunim'a cuventare, ce o tinuse la 21 Augustu 1861 in tabl'a magnatiloru in Pest'a pentru Imperatulu si diplom'a de Octobre, s'a cualificatu pre sine cá reprezentantu alu uniunei reali a Ungariei cu tierile creditórie. Cátra acestea Conte Belcredi din Moravi'a se privesce cá unu barbatu de statu, carele in contielegere cu Domnulu de Mailatu, sa deá noului Gubernu nume si colóre. Dar Conte Belcredi este inclinatú spre fe-

*) Asiá dice o corespundintia démna de insemnatu in Kreuzzeitung dto 1 Iuniu 1865. Trad)

deralismu, și acesta direcțiune este compatibilă cu ideea uniunii reale a Ungariei; cu magiarismul liberalu însă tocmai asiă nu se lovesce că și foculu cu apă.

Acum deca acești doi miniștri voru află împreună unu medius terminus de suferitu, numai atunci apoi se naște întrebarea: ca cum se voru întielege ei atâtă cu Germanii liberali, cari între toate cercustările voru trebui să nisuiască au presle totu său pe jumătate spre centralisatiunea parlamentaria burocratică; câtă și cu liberalismul magiaru, ce voiesce dualismulu, și nu voiesce a cecede o mai estinsă lucrare comună a celor două adunări generali ale imperiului (Vienn'a-Pest'a), decâtă, aceea a lui Deák „din casu în casu“ Că în trecută fia dîsu: într'acést'a n'aru jace decâtă numai umbr'a unei uniuni reale; căci dieț'a ungarésca nunumai ca aru detiermări cu toța independenții'a „casulu eventualu“, ci aceea înca n'aru lasă pe reprezentanții sei în Vienn'a să voteze altmîntrelea, decâtă numai după instrucțiunile sale.

În realitate însă folosulu situațiunei nu e nici pentru partitulu germanu, nici pentru celu magiaru, ci în partea cea mai mare pentru partitulu federalisticu. Decamdata federalistiloru se vine foarte bine, ca a caditu totalu inamiculu celu mai de frunte alu seu — partitulu germanu liberalu. Liberalismulu magiaru înca nu și-a facutu prob'a s'a, dar, liberalismulu germanu și-a facut'o, și preste toța asceptarea a tinut'o foarte reu. Patru dragi de ani a tandalitu elu cu experimete constituționali, fără a o duce mai departe decâtă numai până la o ficțiune țicălósă de dreptu, și într'acești patru ani scumpi de pace în Austri'a nimic'a nu și-a facutu mai bine, decâtă amu poté dice ca totu mai reu, încātu în fine i vine omului să credea, ca și toța binecuventarea lui Ddieu s'a dusu dela imperația. Aduceți-ve aminte numai de ingamfatele și laudaciósele promisiuni, ce partitulu le legase de constituțiunea sea chiaru în privinț'a finanțială și economică, și acum faceți asemenarea cu țier'a cea suptă, saracita și nesolvivera. Creditulu s'a dusu, imprumutele nu mai voru să mērgă; dările nu se potu scóte, poporulu nu le mai poté plati; restanțele se gramadescu de spariatu, și esecutiunile înca nu mai aducu nimic'a în vistieria, căci lipsescu cumperatorii; banii în natura s'ascundu și peru pe la sate și dările de consumțiune scadu cu sutele de mii chiaru și prin cetăți, căci capacitatea de consumțiune se imputinēza vedindu cu ochii. Se vorbesce fără știela de o bancuroția de statu, dar ameninț'a unu reu înca și mai mare — ameninț'a bancuroti'a poporului.

Între atari cercustări maieștri'a liberalismului și a burocratismului s'a sfersitu! (Capetulu urmēza.)

Din calatori'a P. S. S. Episcopului Aradului cătra Sabiu.

Din cerculu Muresiului ¹⁰/₈ 1865.

Incunoscintiati, ca Il. S. D. Episcopu aradanu Joi la 5 óre d. m. va sosi la Totu-Varadi'a, faim'a acést'a imbucuratóre, că unu farmecu electricu, cerculandu prin inimile noastre, la 3 óre d. m. ne veduramu intrunți la Totu-Varadi'a 13 Preoti, și mai bine de 60 de Judi, Jurati comunali, și alti alesi ai poporului din partea Banatului, în vestmiate serbatoresci imbracati, înainte căror'a facendu-se propunerea preparațiilor necesare, că sa fia I. Sea intempinatu din partea banițieniloru cu o cuventare acomodata împregiurăriloru de fatia, sórtea cadit'u cu vointia tuturoru pe Preotulu celu mai bețrănu dintre cei de fatia, Parteniu Gruiescu, Parochulu din Capolnasiu, că sa fia organu alu manifestațiiloru tuturoru de comunu simțite; și asiă cu inim'a ardienda de doruse asceptă sosirea Il. Sele, carele între 5—6 óre ajunse în mijloculu nostru, petrecutu între calareti, și bubuitulu trescurileru, descalcandu din naintea Bisericeii, după îndatinatele rogaciuni, bine cuventă poporulu sub cerime, cu toti Preotii imbracati lu petrecuramu la cortelulu destinatu I. Sele, în cas'a D. Prot. Iosifu Belesiu, surprinsi și de acea placuta bucuria, ca poté fi cerculu nostru deplinu reprezentatu, ca venise și prea on. nostru D. Protopopu Ioann Tiaranu alu Lipovei, însotindu pre Il. Sea.

Asiă Il. Sea, după descalcare în cortelulu destinatu, esi în ambitulu casei, și vedindu atât'a poporu adunatu, se pogori josu în mijloculu nostru, unde preotulu menționatu rosti urmatóreă cuventare de binevenire.

Ilustrissime și Înaltu Preasantite D. Episcopu! Domnule nóue gratiotissime! Înalt'a Diploma a M. Sele c. r. gloriosulu nostru Imperatu și Rege Apostolicu Franciscu Iosifu I. din 8 Iuliu a. c., venindu-ne în cunoscintiă, au umplutu inimele noastre de bucuria nemarginită; căci Domnedieulu parințiloru nostri nu ne-au datu uitărei, ci după înalt'a îndurarea sea, cautandu la suferințele noastre cele îndelungate, și-au adusu aminte de noi Domnulu, și au binevoitu intru grati'a sea preainalta a ne feliicită, că sa ajungemu, nunumai plinirea dorinție-

loru comune, ci și a fi sub cărm'a cea întieléptă a unui bravu anteluptatoriu alu causei nóstre, a unui adeveratu Archipastoriu; carele după cuventulu Domnului și rescumperatoriului lumei nu că pastoriulu celu naimitu, carele vedendu lupulu venindu lasa oile și fugă, ci că pastorulu celu adeveratu, carele sufletulu seu pune pentru oile sale.

Căci, Il. și In. P. S. Domnule! cu încordata atențiune și imbucuratóre observațiune, de 10 ani încóce amu urmaritu toti pasii cei energiosi ai Il. Tale; îndrasnel'a cea ferbinte, nepregat'a obosel'a și suferințele fizice și morale, ce ai sacrificatu pentru caus'a națiunei române, nu numai în cause ponderóse naționale, ci în cea mai scumpa preste toate, în caus'a Ierarchiei noastre române, a cărei ostilitate înca la an. 1812 s'au începutu prin nemeritoriulu erudit Romănu Moise Nicóra, cu bravii și demnii de amintire și suveniru DD. Protopopi romăni: Georgieviciu alu Temisórei, Chiriloviciu alu Vilagosiului, Tomiciu alu Caransebesiului, Atanasieviciu alu Lugosiului și alti demni de suveniru, precum și D. Professori Preparandiali din Aradu, cari că nisce eroi bravi, de-si într'o causa dréptă, după vitregitatea timpiloru, pe câmpulu ostilității remasera victim'a intrigiloru; și noi astadi, cu bucuria secerămu, după cuventulu Domnului, unde nu ne-amu ostenitu.

Nu potemu trece cu vederea înaltulu meritu, ce Il. Ta l'ai castigatu în acéstă ostilitate, vedendu-Te în mijloculu nostru că invingatoru reñtorsu și incununatu cu laurul eroismului. Si acést'a Ti-o spunemu după iasasi înalt'a expresiune a Esc. Sele D. Archiepiscopu și Metropolitu alu nostru Andreiu Baronu de Siagu'n'a, cu mai multe ocasiuni prostita, și mai alesu înainte demnitariloru D. Deputati romăni în Congressulu de Carlovitiu în iern'a anului acestui'a, cumca redobendirea, renascerea Ierarchiei noastre, și reinvierea Mitropoliei române, în parte mare și essentială Il. Sale avemu de a multiamă.

Si, cu adeveratu, I. Domnule! din cause considerabile, după mintea cea sanetósă, nici n'a potutu fi altmîntre. Căci de-si scimu, și suntemu deplinu convinsi, despre meritul celu mare și esemplariu, zelulu apostolescu alu Esc. Sele D. Archiepiscopu și Metropolitu alu nostru Andreiu Br. de Siagu'n'a, și a mai multoru demni barbati de încredere ai Romăniloru, însă după stipulațiunile Înaltului Rescriptu Declaratóriu Escellentiei Sele că Episcopu alu Transsilvaniei, neavendu dreptulu resiederei sinodali în Carloveti, fiindu-le gur'a și mânilu legate, le erá preste potinț'a să aduca caus'a Ierarchiei noastre române pre tapetulu desbateriloru sinodali. Deci numai unulu Il. Tá ai avutu dreptulu resiederei și totdeodata și o inimă îndrasneată, și unu zelu eroicu, a urcă pe mas'a consultațiiloru sinodali liniile principale de independenț'a Ierarchiei noastre române. Și asiă și cu împreună lucrarea celorlalți barbati de încredere ai nostri puserati începutulu unei epoche solidarice pentru noi; și Domnedieu, preabunulu Domnedieu, după esprimarea S. Scripturi la profetulu Daniilu, în ale cărui mâni sta sórtea tuturoru popóreloru, cuventulu dreptății, ce l'ati pronunțiatu cu totii, l'a pusu în inim'a cea parințesca a dreptului nostru monarchu preabunulu Imperatu și Rege apostolicu, Franciscu Iositu I., pre carele Domnedieu sâ-lu traiasca la multi ani.

Si asiă noi astadi prin energiósa și gratiotisim'a bun'a vointia a Il. Tale, precum și a celorlalți barbati de încredere ai Romăniloru, ne vedemu deplinu îndreptătiți, în vechile noastre drepturi bisericesci, credite dela stramosii nostri, după usanț'a canóneloru și Bisericeii noastre orientale.

Dreptu aceea: Ilustr. I. P. D. Episcopu! audiendu placut'a veste, ca Domnedieu Te aduce prin părțile noastre aceste subcodrene, calatorindu într'o misiune ponderósa, și nu mai puțin interesante și pentru noi, că împreună cu Esc. Sea D. Archiepiscopu și Metropolitu alu nostru, su ordinați și consfintiti pre nou alesulu Episcopu romănu alu Caransebesiului, unu documentu acést'a ponderosu pentru noi, ca prax'a canóneloru noastre bisericesci, a Ierarchiei noastre române ceii fundate sinodicesce înca depre tempulu barbatiloru apostolesci, prin acést'a, reluandu începutulu, se pune în activitate.

Deci și noi cei din partea Banatului, că reprezentanți ai Cercului Muresianu din Comitatu Crasiovei, Protop. Lipovei, preotii și alesii poporului, — în fruntea căror'a figuréza și S. D. Jude cercualu Ștefanu Antonescu, — amu alergatu, cu unu sufletu și cu o inimă, că sa intempinămă înaltu Ven. persónă a Ilustr. Tale, și sa descoperimu simțiemintele noastre de bucuria, care de multu le nutrimu în inimelă noastre, și acum ni s'a datu norocós'a pentru noi ocasiune, de a le substerne cu umilintia înaltu ven. persónă a Il. Tale, în semnu de recunoscintiă și multiamă, că unu tribut, de onóre și supunere, totu-deodata esprimendu și acea nemarginită bucuria, ce ne-a surprinsu, mândri și falosi tinendu-ne ca amu ajunsu sub întielépt'a cărma archipastoresca a celui mai zelosu Archiereu, și

martoru alu causei noastre ieratică, carele că unu întieptu, din greutatea ostilității, ce ai avutu și portatu cu abnegațiune de sine, vei săi amesură greutatea suferințelor noastre, ce amu portatu.

Primesce dela noi cu archipastorească și parintăscă grația, simțimentele de bucuria că unu tributu de onoare și supunere făscă! Căci miseri suntemu Dómne! seraci suntemu Dómne! nu avem cuvințe, că sa esprimămu simțimentele animilor noastre, ci că și muierea cea din poporu candu cuventă D. nostru Isusu Christosu strigămu: Fericite pântecel, care Te-a portatu, și titiele ce ai suptu! Căci cu pietate ne aducemu aminte de multu venerandii parinti, ce ai avutu, cari sciura asiă de bine plantă in peptulu Il. Tale o inima atātu de nobila, o inima atātu de sacra, o inima plina de amore crestina și natiunala.

Primesce dela noi supus'a, și umilit'a onoare, cu carea prinsarutarea dreptei ne recomandămu, cu aplecaciune și umilitia rogămu, ca din grati'a archipastorească sa ne promiti prim'a binecuvantare romăna dela nnu Archiereu, primul romănu, care noi o nesuimu că fii ai poporului romănu.

Eara noi că preoti, intr'unu tonu rostimu cuvintele din Liturgierulu nostru, care totudeodata sunt și expresiune adevărată, purceasa din adenculu inimilor noastre: Adu-ti aminte, Dómne! de Archiereulu nostru P r o c o p i u, pre carele daruiesce-lu S. S. Tale biserică, in pace intregu, onoratu, sanatosu, intru lungime de dile, dreptu indreptandu cuventulu adevărerulu Teu.

Asemenea dimpreuna cu toti strigămu din adunculu sufletulu nostru, că Domnulu poteriloru sa tina, sa pazesca sanatosu și cu dile indelungate pre parintele toturoru popóreloru, isvorulu bucuriei noastre de astadi, dela carele ne vine tota bunatatea și dreptatea; sa traiască Maiest. Sea preabunulu nostru Imperatu și Rege F r a n c i s c u l o s i f u I. la multi ani! . . . Domnulu Domnedieulu poteriloru sa tina, sa pazesca sanatosu, intru dile indelungate pre Escelenti'a Sea P. S. D. Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a la multi ani! . . . și Domnedieulu poteriloru, și pre Ilustr. Ta sa Te tina, sa te pazesca sanatosu intru lungime de dile, spre bucuri'a noastră ataturoru, că sa ajungi sa te indulcesci și de fruptele cele adevărate resadite prin neobositulu zelu apostolicu; Domnedieulu poteriloru sa Te traiască, intru multi ani, spre multi ani, la multi ani! Aminu. (Capetulu urméza.)

S a b i i u in 21 Augustu. P. S. Sea P. Episcopu alu Caransebesiului Ioann Popasu, precum audimu, va plecă mâne din Sabiu și va calatori pela Hatiegu la Caransebesiu. Domnedieu sa lu porțe in pace și sa lu duca intregu și sanatosu in sinulu diecesei multu doioșe de Archipastorulu seu! — Dlu Canonicu din Oradea-mare, Dr. I o a n n V a n c e a, este denumitu Episcopu gr. cat. la Gherl'a. —

Din Fogarasia in 3 Augustu 1865. Si panacandu voiu poté află pre scornitorii cu date sigure, că sa potu purcede in contr'a loru dupa §§-ii legeri penali, amu aflatu in interesulu adevăralu și alu dreptăției a incunoscintiă pe onoratulu publicu, cumca tôte acele vorbe, ce s'au scornitu in contra-mi, fiindu eu inca la Vienn'a — cumca adeca eu asiu fi furatu acolo niscari lucruri suntu minciuni góle, suntu calumnii și clevete cu totulu neadeverate, infernali și malitioșe.

Deci pe scornitorii acelor'a i dechiaru inaintea lumii de ómeni de nimic'a, infami, slabi și malitiosi.

I o a n n e B. d e L e m é n y.

Principatele române unite.

Despre rescól'a din 3/15 Augustu citimu in „Tromp. Carp.“: Guvernulu de mai multu tempu dejă aveá sciintia despre culpabile uneltiri, ce se petreceau in mai multe locuri din capitala. In unele, mai cu osebite, acei ce cauta rescól'a, adeca periclitarea esistintiei natiunii, aflara de vre-unu cătu-va tempu unu locu de intalnire și de conspiratiune, fôrte complezante. Guvernulu sciă și acceptă, siguru de bunulu simțiu alu patrioticiloru cetatieni, siguru de a poté mantine ordinea, fără a alergá la nici unu mijlocu de repressiune. Acésta calma portare a guvernulu, dandu indrasnela resculatoriloru, cari incepura a intrebuintiă chiaru și publicitatea pentru a inlesni realizarea scopulu loru. Asiă D. I. Brateanu, cu dóue dile inaintea evenimentulu, adresă, prin divarulu „Sentinela“ o epistola cătra D. Prefectu alu Politiei, in care insinuatuni, pe cătu culpabili pe atātu și sumetie, aveau de scopu pretentiosu a slabi in impiegati și armata devotamentulu loru cătra patria și tron. Guvernulu cu tôte ca hotaritu a dá probe de cea mai mare rabdaré, nu potú dupa informatiunile ce primise, sa nu ordone arestarea Dlui Bratianu in sér'a de Luni. Cu tôte acestea, Marti pe la 10 óro diminéti'a, diferite grupe, armate cu ciomege și arme se ivira, de odata, pe mai multe locuri ale capitalei, stricandu geamuri, isbindu in usi, luandu pe toti căti

intalneau, in mijloculu loru și silindu-i a merge cu densii. In otelulu primariei, totu fu stricatu, resturnatu, archivele svarlite pe ferestre; preste o jumetate de óra politia și gendarmieria incepú a-i urmari; vedindu-se luati de aprópe, resculatorii se retrasera spre piati'a sântului Antonu, și luara dispozițiuni a pune improtivire armata. Guvernulu, insciintiatu de acésta miscare, dedú ordinu că armat'a sa mérga in ajutorulu politiei; Consiliulu de ministri se declară in permanentia și se instală la Ministeriulu de Resbelu la vre-o câte-va mie de pasi de teatru, unde deplorabil'a drama aveá a-si desfasiurá tristele sele peripetie.

Domnulu Siefu alu politiei, insotitu de unu darabanciu și urmatu de o compania din regimentulu alu 7-lea și de unu escadronu de lancieri se infatisiá inaintea rescvatoriloru: la a trei'a somatia ei respunsera prin pietre și glóntie; atunci D. Siefu se retrase, fără a fi lovit, din norocire, și adresandu-se cătra Siefulu companiei, lu invită a-si face detori'a, foculu incepú, prin focu de intimidare, puscile descarcandu-se in aeru.

In vremea acést'a, Consiliulu se tinea, in Ministeriulu de resbelu, in o camera ce da spre strada, deplorandu asprimea mesuriloru ce eră chiamati a intrebuintiá, in sa hotaritu a face, cu ori ce pretiu, că ordinulu legale sa triumfe, prin repunerea energica și neintardiata a inamiciloru tieiei. Domnulu Ministru de resbelu eră pe peronu, priimindu novele, și dandu ordine; ordonantie porniau și sosiau in totu minutulu. D. Generalu Florescu, calare, intoverasitu de Co'onelulu Lupascu și de Comandantele trupeloru, a asistatu in persóna la asiediarea ostirei, in fati'a ulitieloru ce conducu pe piati'a S. Antonu. Eara la 1 óra dupa amédia-di, și lupt'a urmá inca. Regimentulu alu 7-lea, o sectia a Artileriei și dóue escadróne de lancieri, dupa mai multe somatiuni facute de cătra comandantulu lor, vedindu ca improtivirea nu incéta, fura chiamati a inaintá. Resculatorii strinsi din tôte părțile incepura a intrá prin casele din jurulu pietiei și a trage de acolo asupr'a trupeloru. Pela dóue óre parte din raniti și prinsi erau adusi in curtea Ministeriului și de acolo espediti la Malmesonu; pe la trei óre ultimii resturnatori erau prinsi și ordinulu se află restabilitu.

Jun'a noastră armata a fostu admirabile de sänge rece, energia și umanitate la acea impregiurare. Nici unu escesu; nici unu spiritu de resbunare pentru acei pe cari i prinsese séu cu armele in mâna séu ca trasese asupr'a lor; umana și brava totodata, cum se cuvine că adevărat'a potere sa fia, portarea armatei in acea di, va remané in ochii tutoru Romániloru ce tina la tier'a lor, unu titlu mai multu de iubire și de stima.

Principele Cuz'a alergandu din Vienn'a prin Galiti'a și Bucovin'a, in 14 Augustu sosi la mosi'a sea Ruginós'a in Moldavi'a, unde reodichni câte-va dile de strapatiele drumulu, și apoi va merge in capitala. —

Prospectu politicu.

Conventiunea de Gastein intre Austri'a și Prussi'a urméza a se desbata din cele mai felurite puncte de vedere. Cu cătu in sa acum conventiunea ne e mai cunoscuta in intregitatea sea, cu atát'a mai multu ne convingemu, ca acésta conventiune este unu nou avantaju pentru Prussi'a. Punctele principale, dupacum espuseramu inca in nrulu 64, suntu: Ca Austri'a remâne domnitóre in Holstein (partea mai mica), Prussi'a in Sahleswig (partea neasemenatu mai mare); dar și in Holstein Prussi'a va avé dreptulu de a trage drumuri pentru armata și unu firu telegraficu, a intari fortulu din Kiel, a tine trupe in Rendsburg, unde comand'a se schimba din anu in anu intre ea și Austri'a. Pentru ducatul Lauenburg, ce se cede cu totulu Prussiei, Austri'a primesce din partea eii despagubire de 2 1/2 millióne taleri prussesci in argintu. —

Concursu.

Devenindu vacanta statfune de Inveliatoriu din Comun'a M o h u, cu aceea este impreunatu unu salariu anuale de 110 f. v. a. din cass'a alodiala comunala, cuartiru naturele provediutu cu tinda, și o camara și cincii stangini de lemne de focu, pentru ocuparea acelei statiuni, se deschide prin acést'a Concursu, pâna la 1 Septembrie a. c.

Competitorii au a-si indreptá cererile cu mâna propria scrisa și dupa lege timbrate la subscribulu, documentandu:

1. ca suntu de relig'i'a gr. res.
2. ca suntu Clerici, séu pedagogi absoluti;
3. ca suntu Cantareti bisericesci bine deprinsi;
4. ca suntu in privinti'a morala și politic'a nepatati și
5. ca, casatoriti fiindu, traiescu cu sotțiile lor, in fric'a lui Domnedieu.

Sabiu 13 Augustu 1865.

Ioann Panoviciu, Protopopu
gr. res. alu tract. Sabiului II. și
Inspectoru Scol. district.